

KAZACHSTAN

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

powierzchnia	2.724,9 tys. km ²	
ludność:	18,59 mln osób	
podział administracyjny	14 obwodów, 3 miasta o znaczeniu republikańskim (Nur-Sułtan, Ałmaty, Szymkient)	
stolica	Nur-Sułtan	
ustrój polityczny	republika prezydencka	
waluta	kazachstański tenge (KZT)	
język urzędowy	kazachski (państwowy), rosyjski (oficjalny)	
skład etniczny	Kazachowie (68%), Rosjanie (19%), Uzbeki (3%), pozostali (10%)	
religia	islam (ok. 70%), chrześcijaństwo (ok. 26%)	
głowa państwa (prezydent):	Kasym-Żomart Tokajew	
premier	Askar Mamin	od lutego 2019
minister gospodarki narodowej	Ruslan Dalenow	od lutego 2019 r.
minister przemysłu i rozwoju infrastrukturalnego	Bejbut Atamkulov	od lutego 2019 r.
minister handlu i integracji	Bahyt Sultanov	od czerwca 2019 r.
minister spraw zagranicznych	Muchtar Tleuberdi	od września 2019 r.
ambasador Kazachstanu w Polsce	Alim Kirabayev	od 2020
ambasador Polski w Kazachstanie	Selim Chazbijewicz	od 2017 r.
najbliższe wybory parlamentarne	2021 r.	

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (w mld USD)	221,4	184,4	137,3	166,8	179,3	181,7
PKB per capita (USD)	12.712	10.435	7.658	9.247	9.813	9.812
PKB (wzrost w %)	4,3	1,2	1,1	4,1	4,1	4,5
Inflacja (CPI, średnioroczna, %)	7,4	13,6	8,5	7,1	5,3	5,4
Bezrobocie (w %)	5,0	5,1	5,0	4,9	4,9	4,8
Eksport (w mld USD)	79,4	45,9	36,7	48,5	61,1	57,7
Import (w mld USD)	41,3	30,6	25,4	29,6	33,7	38,3
Zagr. inwestycje bezpośrednie (napływ w mld USD)	23,7	15,4	21,4	20,9	24,3	24,1
Kazachstańskie BIZ za granicą (w mld USD)	3,4	7,0	4,3	2,0	1,3	2,7

3. INFORMACJE OGÓLNE, SYTUACJA I POLITYKA GOSPODARCZA

Kazachstan jest republiką prezydencką. Władza ustawodawcza należy do dwuizbowego parlamentu. 77 deputowanych do izby niższej (Mażylistu) jest wybieranych w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję. Z 47 członków izby wyższej, czyli Senatu (o 6-letniej kadencji), 40 wybierają zgromadzenia regionalne, a 7 mianuje prezydent. Władzę wykonawczą sprawuje rząd (Gabinet Ministrów) z premierem na czele, powoływany przez prezydenta.

Kazachstan należy do ugrupowań międzynarodowych: Wspólnota Niepodległych Państw, Euroazjatycka Unia Gospodarcza, Szanghajska Organizacja Współpracy.

W grudniu 2015 r. Kazachstan przystąpił do Światowej Organizacji Handlu (WTO).

Aktywnie współpracuje z organizacjami międzynarodowymi, w tym z OECD (nowe memorandum o współpracy na lata 2019-2020 podpisane zostało w listopadzie 2018 r. w Paryżu).

Występuje aktywnym animatorem procesów integracyjnych w Azji Centralnej (AC).

Kazachstan realizuje politykę gospodarczą ukierunkowaną na rozwój gospodarczy (w perspektywie 2050 r. planuje wejść do grona 30 najbardziej rozwiniętych gospodarek świata), kreowanie korzystnych warunków biznesowych (m.in. relatywnie liberalny system podatkowy, ulgi w specjalnych strefach ekonomicznych, wsparcie MŚP) oraz zrównoważoną współpracę gospodarczą z zagranicą.

W ostatnich latach (2017-2019) w Kazachstanie obserwowany był ponad 4% wzrost gospodarczy (4,5% w 2019 r.), który planowano utrzymać w kolejnych latach.

Jednakże pandemia koronawirusa skutkowałą ograniczeniem aktywności gospodarczej, spowodowała konieczność podjęcia działań wspierających gospodarkę oraz weryfikacji prognoz gospodarczych.

W związku z pandemią Kazachstan wprowadził stan wyjątkowy (obowiązywał do 11 maja 2020 r.). Podjęto szereg działań kwarantannowych (m.in. zamknięto granice i miejsca publiczne, ograniczono aktywność w poszczególnych miastach i regionach, zakazano imprez masowych i in.).

W styczniu – sierpniu 2020 r. PKB Kazachstanu zmniejszył się o -3%. Produkcja towarów wzrosła w tym okresie o +1,7%, natomiast usługi zmniejszyły się o -6,1%.

W sektorze produkcyjnym w okresie 8 miesięcy 2020 r. odnotowano wzrosty: przemysł przetwórczy +3,3%, w budownictwie wzrost wyniósł +6,5%, a w rolnictwie +4,9%. W przetwórstwie w styczniu-sierpniu 2020 r. wysoka dynamika wzrostu dotyczyła w szczególności farmacji +34,1%, sektora budowy maszyn (w tym motoryzacji: +51,8%), wyrobów z metali +18,8%, produkcji papierniczej +15,3%, przemysłu lekkiego +11%.

Inflacja ukształtowała się na poziomie 7%.

Zweryfikowana prognoza rządowa wskazuje na spadek PKB w Kazachstanie w 2020 roku o -2,1% (na 2021 r. prognozuje się wzrost PKB o +4,2%). Również prognozy organizacji międzynarodowych wskazują na kilkuprocentowy spadek PKB Kazachstanu w 2020 r.

W Kazachstanie zastosowano relatywnie szeroki zakres środków antykryzysowych obejmujących odroczenie opłat praktycznie wszystkich podatków (dla MŚP i branż objętych kryzysem), udzielanie preferencyjnych kredytów, wstrzymanie większości kontroli, mechanizmy stymulujące programy inwestycyjne. Znaczna część środków jest kierowana do przedsiębiorców utrzymujących zatrudnienie.

W zakresie ulg podatkowych podjęto m.in. następujące decyzje:

- 1) Zastosowanie do końca 2020 r. 0% stawki podatku od majątku dla MŚP z sektorów najbardziej dotkniętych kryzysem.

- 2) Zastosowanie do końca 2020 r. 0% stawki podatku ziemskiego w odniesieniu do ziem rolniczych.
- 3) Zastosowanie 0% stawki podatku VAT na import (tzw. metoda zaliczenia) bydła i kurcząt.
- 4) Obniżenie do 1.10.2020 r. podatku VAT (z 12% do 8%) na 19 pozycji społecznie ważnych towarów spożywczych.
- 5) Zwolnienie na okres od 1.04.2020 do 1.10.2020 z podatków i opłat naliczanych na fundusz płac 29 rodzajów działalności (obejmuje: indywidualny podatek dochodowy, opłaty emerytalne, podatki i opłaty na fundusze społeczne, składki na obowiązkowe ubezpieczenie medyczne).

Podjęto **działania na rzecz zwiększenia dostępu przedsiębiorców do kredytów**, m.in. uruchomiono nowy kierunek „mikrokredytowanie małego i mikrobiznesu” w ramach państwowego programu „Karta Drogowa Biznesu-2025” (stawka oprocentowania do 6%; kredyty do 5 mln tenge na uzupełnienie środków obrotowych i do 20 mln tenge na cele produkcyjne; gwarancje Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości DAMU do 85% wartości kredytu).

Wprowadzono moratorium na ok. 100 tysięcy kontroli w ciągu 3 lat.

W Kazachstanie następowało stopniowe **przywracanie („odmrażanie”) poszczególnych sektorów gospodarki**, a także **podjęto działania na rzecz odbudowy i rozwoju wzrostu gospodarczego**.

W dn. 19.05.2020 w Kazachstanie przyjęto Kompleksowy Plan Odbudowy Wzrostu Gospodarczego do końca 2020 r., który zawiera 10 kierunków działań i 164 środki systemowe i branżowe. Plan został opracowany przez rząd Kazachstanu we współpracy z Narodowym Bankiem Kazachstanu (NBK), Narodową Izbą Przedsiębiorców ATAMEKEN i stowarzyszeniami biznesu. Działania przewidują m.in.:

- **zwolnienie i odroczenie podatków i składek na ubezpieczenie społeczne dla MŚP w sferze żywienia zbiorowego, kompleksu rolno-przemysłowego, centrów handlowych, hoteli, turystyki, IT i in. usług;**
- **wyasygnowanie dodatkowych środków na ulgowe kredyty dla MŚP:** 400 mld tenge z programu „Gospodarka Prostych Rzeczy” i 600 mld tenge z programu NBK (łącznie 1 bln tenge);
- **w ramach programu „Gospodarka Prostych Rzeczy” i programu „Karta Drogowa Biznesu” rozszerzenie wykazu branż, które mogą uzyskać ulgowe kredyty (6%);**
- **aktywną realizację projektów w ramach programu „Karta Drogowa Zatrudnienia”;**
- **przedsiębiorcy uzyskują możliwość odroczenia kredytów i oprocentowania na 90 dni.**

Ponadto, środki wsparcia zostały zaadresowane do konkretnych sektorów:

- 1) **Sektor przetwórczy:** ulgowe finansowanie środków obrotowych (z programu NBK); utworzenie Funduszu Rozwoju Przemysłu (udziela 3% kredytów); wzmocnienie wsparcia promocji produkcji (zawierane będą umowy „off taka” w ramach zamówień państwowych, zakupów quasi-państwowego sektora, projektów wykorzystujących złoża); dla uzyskania ulgowych kredytów obowiązkowe będzie wykorzystanie kazachstańskich materiałów i urządzeń (zobowiązania w tym względzie zostaną określone w licencyjnych warunkach kontraktowych dla inwestorów prywatnych); zastosowane zostaną dotacje inwestycyjne na produkcję techniki rolniczej; zwiększone zostaną dotacje na pokrycie kosztów transportu dla wysokoprzetworzonej produkcji eksportowej (do 80%); przyspieszone zostaną procedury zwrotu VAT. Mocno wspieranym sektorem w Kazachstanie jest motoryzacja-w ramach Planu zwiększone zostają kwoty na ulgowe kredyty i leasing finansowy techniki; wprowadzone zostają wyjątki do klauzuli narodowej (obecnie w Kazachstanie państwo na podstawie porozumień o montażu przemysłowym zwalnia z VAT (12%) i ceł importowych (5%) wóz kompletacji, a także może udzielać dotacji).
- 2) **Sektor wydobywczo-metalurgiczny:** zwiększenie pułapu automatycznego zwrotu VAT (do 80%); przeniesienie przedpłat w zakresie korporacyjnego podatku dochodowego na 10.04.2021 r.; przyspieszenie procedur obniżenia podatku od wydobycia dla niskorentownych złóż; uproszczenie procedury kontroli celnej dla przerobu na terytorium celnym.

- 3) **Kompleks rolno-przemysłowy:** zawieranie kontraktów forward; odraczanie i restrukturyzacja kredytów udzielanych przez KazAgro; zastosowanie umów gwarantowanego zakupu produkcji rolnej – umowy te będą uznawane jako zastaw przez banki; rozszerzenie kategorii dotowanych surowców; wdrożenie pilotażowego mechanizmu finansowania „od pola do półki sklepowej” (w celu stabilizacji sprzedaży) i in. W ramach wsparcia rolnictwa udzielane będą 6% kredyty KazAgro z gwarancjami Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości DAMU (planuje się objęcie do 70% gospodarstw); wprowadzone zostaną dotacje do nasion oleistych oddawanych do przerobu (w celu wzrostu przetwórstwa); zakłada się wzrost eksportu wieprzowiny do Chin (działania na rzecz włączenia kazachstańskich firm do rejestru importerów w CN w tym zakresie).
- 4) **Sektor budowlany:** opracowanie specjalnych norm dla przyspieszenia projektowania i budowy szpitali i in. obiektów; automatyczne przedłużanie terminów realizacji zamówień państwowych w zakresie prac budowlano-montażowych (zobowiązania muszą jednak zostać zrealizowane do końca 2020 r.); uznani/sprawdzeni dostawcy będą mogli wykorzystać polisę ubezpieczeniową zamiast gwarancji bankowej przy budowie mieszkań i obiektów infrastrukturalnych; nastąpi zmiana pułapów cen realizacji w ramach programu „Nurły Żer”; wdrożono pilotażowe projekt ulgowych kredytów „5-10-20” na zakup mieszkań (program tanich mieszkań w KZ udziela wsparcia w zależności od dochodów na osobę w rodzinach: a) przy niskich dochodach-do 1 minimalnej płacy/31,2 tys. tenge można otrzymać mieszkanie w dzierżawę, b) przy dochodzie w wys. 2-krotności min. płacy/62,4 tys. tenge stosowana formuła kredytowa „2-10-20”: „%-wkład własny-okres spłaty kredytu”, c) przy dochodzie w wys. 3,1-krotności min. płacy/96,7 tys. tenge formuła 5-10-20, d) przy dochodzie powyżej 3,1-krotności min. płacy-formuła „7-20-25 (hipoteka rynkowa)); zapewniony zostanie zakup kazachstańskich materiałów budowlanych dla budowy obiektów w ramach programu „Karta Drogowa Zatrudnienia”; sektor budowlany będzie mógł uczestniczyć w programie kredytów dla MŚP.
- 5) **Lotnictwo cywilne:** zwolnienie do końca 2020 r. z VAT importu części dla samolotów oraz zwolnienie portów lotniczych z podatku ziemskiego i opłaty za wykorzystanie ziemi; zwolnienie do końca 2020 r. usług dla lotnictwa cywilnego z podatku VAT za nierezydentów.
- 6) **Logistyka i turystyka:** zwolnienie z VAT autobusowych przewozów pasażerskich na społecznie ważnych trasach; preferencje podatkowe przy realizacji turystycznych projektów inwestycyjnych i w ramach priorytetowych stref turystycznych (ulgi w korporacyjnym podatku dochodowym, podatku ziemskim i majątkowym); zniesienie na okres 6 miesięcy 10-krotnej opłaty za przechowywanie ładunku powyżej 48 godzin (od momentu zawiadomienia); odstąpienie od kontroli celnej pociągów kontenerowych przy tranzycie; przeprowadzanie jednej kontroli celnej w imporcie w miejscu przeznaczenia; utrzymany zostanie poziom dotacji dla przewoźników kolejowych (z uwzględnieniem występujących ograniczeń); przydłużono termin stosowania maksymalnych pułapów taryf/opłat na usługi wchodzenia statków do portów.
- 7) **MŚP** (W 2019 r. udział sektora MŚP w PKB Kazachstanu stanowił 30,8%, a celem do 2025 r. jest zwiększenie udziału MŚP w PKB do 35%) i **sektor usług:** do programu „Karta Drogowa Biznesu-2025” włączony zostaje wyżej opisany nowy kierunek - „mikrokredyty dla mikro i małych firm”, m.in. dla tzw. sklepów przy domu, zakładów fryzjerskich, małych produkcji, piekarni, stacji obsługi technicznej itp.; w ramach programu NBK kredytowania MŚP w celu uzupełnienia środków obrotowych wykorzystane będą gwarancje DAMU; rozszerzono wykaz branż, którym banki i organizacje mikrofinansowania będą udzielać odroczenia spłaty kredytów; uproszczono księgowość i sprawozdawczość podatkową dla indywidualnych przedsiębiorców prowadzących działalność w ramach specjalnego trybu podatkowego; uproszczono procedury i zmniejszono poziom opłat związanych z zatrudnianiem pracowników indywidualnych przedsiębiorców i w ramach umów cywilno-prawnych; zwiększone zostają możliwości dostępu kazachstańskich przedsiębiorstw do infrastruktury Międzynarodowego Centrum Finansowego Astana.
- 8) **Wsparcie zatrudnienia, edukacji, ochrony zdrowia.** Uproszczono procedury uzyskiwania statusu bezrobotnego; ukierunkowano projekty programu „Karta Drogowa Zatrudnienia” na samozatrudnienie i rozszerzenie udziału MŚP. Wspierane będzie m.in. rozwój zdalnych technologii diagnostycznych, podręczników cyfrowych itp. Do końca 2020 r. utworzona zostanie Rada Bezpieczeństwa Biologicznego.

Według danych statystycznych Kazachstanu, **obroty handlowe** tego kraju z **zagranicą** wyniosły w 2019 roku 96 mld USD.

W 2019 r. **eksport Kazachstanu** wyniósł 57,7 mld USD. Eksport do krajów UE stanowił 47,5%, do państw Azji ok. 35%, a do krajów EAUG ok. 11%. Głównymi odbiorcami kazachstańskich towarów w 2019 r. były: Włochy (14,5%), Chiny (13,6%), Rosja (9,7%), Niderlandy (7,6%) i Francja (6,3%).

W 2019 r. **import Kazachstanu** wyniósł 38,3 mld USD, w tym po ok. 40% dostaw pochodziło z państw Azji i krajów EAUG, natomiast ok. 18% z państw UE. Głównymi dostawcami towarów na rynek kazachstański w 2019 r. były: Rosja (36,7%), Chiny (17,1%), Korea Południowa (8,9%), Włochy (4,1%), USA (3,5%), Turcja (2,1%) i Francja (1,8%).

W imporcie Kazachstanu spoza EAUG w 2019 r. przeważały maszyny i urządzenia (55%), wyroby przemysłu chemicznego (14%) oraz wyroby metalurgiczne (ok. 10%).

Z kolei w eksporcie Kazachstanu poza EAUG w 2019 r. przeważały produkty mineralne (77%; głównie paliwowo-energetyczne: 74%) oraz wyroby metalurgiczne (ok. 12%).

W okresie 7 miesięcy 2020 r. eksport Kazachstanu zmniejszył się o -12,6%, a import Kazachstanu spadł o -6%. Kazachstan wspiera eksportowo ukierunkowaną produkcję, w tym ostatnio m.in. producentów/eksporterów nasion oleistych, mąki, wyrobów cukierniczych i odzieży specjalnej/ochronnej. Prognozy wskazują na możliwość spadku eksportu Kazachstanu w 2020 r. o -21% oraz spadku importu o -15%.

Według stanu na 1.04.2019 r. **bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Kazachstanie** wynosiły 151,3 mld USD, w tym najwięcej zainwestowały firmy zarejestrowane w Niderlandach (41%), USA (22%), Francji (9%), Chinach (6%), Japonii (4%) i Rosji (3%).

Z kolei kazachstańskie inwestycje bezpośrednie za granicą wynosiły według stanu na 1.04.2019 r. 18,2 mld USD, w tym najwięcej ulokowano w Niderlandach (69%), Wielkiej Brytanii (19%) i Rosji (8%).

Na koniec czerwca 2019 r. łączne inwestycje zagraniczne w Kazachstanie wynosiły 219,3 mld USD, w tym najwięcej zainwestowano w:

- sektor wydobywczy: 123,2 mld USD (388 firm z kapitałem zagranicznym, przeważają inwestorzy z Niderlandów, USA, Francji),
- sektor przetwórczy: 17,4 mld USD (1,1 tys. firm z kapitałem zagranicznym, przeważają inwestorzy z Niderlandów, Rosji i Szwajcarii),
- sektor działalności zawodowej, naukowej i technicznej: 16,4 mld USD (przeważają inwestorzy z Wielkiej Brytanii, Niderlandów).

W 2019 r. napływ inwestycji zagranicznych do Kazachstanu wynosił 24,1 mld USD, w tym do sektora wydobywczego ponad 56%. Najwięcej zainwestowały firmy z Niderlandów (30,2%), USA (23%), Szwajcarii (9,1%), Chin (7%), Rosji (5,8%).

W ramach Narodowej Strategii Inwestycyjnej Kazachstanu działalność w zakresie przyciągania inwestycji jest skoncentrowana na sektorach priorytetowych z:

- bieżącym potencjałem inwestycyjnym: przemysł spożywczy, głębokie przetwórstwo zasobów naturalnych, metalurgia, chemia i petrochemia, budowa maszyn,
- perspektywnym potencjałem inwestycyjnym: technologie informatyczno-komunikacyjne, turystyka, finanse.

Według stanu na 1 października 2019 r. **bezpośrednie kazachstańskie inwestycje za granicą** kształtowały się na poziomie 15,8 mld USD. Według stanu na koniec września 2019 r. inwestycje zagraniczne w Kazachstanie wynosiły ponad 220 mld USD.

W I kwartale 2020 r. obserwowany był spadek napływu BIZ. Wg danych Narodowego Banku Kazachstanu, we wskazanym okresie wartość BIZ do kraju wyniosła ponad 3,5 mld USD. Większą część tradycyjnie stanowiła branża wydobywcza – 65%, w przemyśle przetwórczym ulokowano 9%, a w sektorze transportowo-logistycznym ponad 5%. Władze Kazachstanu podejmują szereg działań na rzecz pozyskania inwestycji do podstawowych sektorów gospodarki takich jak przemysł naftowy

i chemiczny, metalurgia, budowa maszyn, sektor rolno-przemysłowy. **Ogłoszono wdrożenie nowego instrumentu – porozumienia o inwestycjach z inwestorem strategicznym, który zawierać będzie uzgodnienia pomiędzy państwem a inwestorem.** Pandemia zmieniła podejścia i przeniosła podpisanie kontraktów inwestycyjnych w większości na platformę on-line (w tym portal „rządu elektronicznego” www.egov.kz).

W rankingu Doing Business 2020 Kazachstan uplasował się na 25 pozycji (awans o 3 pozycje). Wysokie oceny Kazachstan uzyskał w zakresie realizacji kontraktów (4 pozycja) i ochrony inwestorów mniejszościowych (7 pozycja). Relatywnie niskie oceny dotyczyły procedur w handlu zagranicznym, zapewnienia mediów (energii elektrycznej), systemu podatkowego.

4. Wymiana handlowa z Polską

Wymiana handlowa Polski i Kazachstanu w latach 2013-2019

	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r	mln USD	% r/r
Eksport	597,0	+5,1%	570,5	-4,4%	401,2	-29,7%	325,6	-18,8%	476,8	+46,4%	521,1	+9,3%	597,3	+14,6%
Import	590,1	+50,2%	1.718,6	+191,2%	948,3	-44,8%	538,5	-43,2%	921,4	+71,1%	1.826,4	+98,2%	1.461,9	-20,0%
Obroty	1.187,1	+23,6%	2.289,1	+92,8%	1.349,5	-40,1%	864,1	-36,0%	1.398,2	+61,8%	2.347,5	+67,9%	2.059,2	-12,3%
Saldo	+6,9		-1148,1		-547,1		-212,9		-444,6		-1.305,3		-864,6	

Źródło: GUS

W latach 2017-2018 nastąpił ponad 2,7-krotny wzrost polsko-kazachstańskich obrotów handlowych, w tym w rezultacie wzrostu importu z Kazachstanu (ponad 3,3 – krotny wzrost), głównie surowców energetycznych (w tym olejów ropy naftowej, które w 2018 r. stanowiły prawie 87% importu).

Dynamicznie wzrastał także polski eksport do Kazachstanu: w 2017 r. o +47%, a w 2018 r. o kolejne +9,3%.

W 2019 r. polsko-kazachstańskie obroty handlowe zmniejszyły się o -12,3% (2.059,2 mln USD), w tym polski eksport do Kazachstanu wzrósł o +14,6% (597,3 mln USD), natomiast import z tego kraju obniżył się o -20,0% (1.461,9 mln USD).

W 2019 r. wzrost polskiego eksportu wyniósł +14,6% (598,2 mln USD). Podstawowe tendencje:

- wzrost eksportu w grupie maszyn i urządzeń +17,3% (46,5% eksportu) m.in. w rezultacie wzrostu dostaw niektórych części i usług lotniczych, aparatury filtrującej/oczyszczającej gazy, obudów górniczych, szeregu części i wózków do taboru kolejowego, turbin gazowych, ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, chłodziarek/zamrażarek, drutów i kabli elektrycznych, kruszarek, wózków samobieżnych, pomp i części do pomp wodnych, wyciągów/przenośników do prac pod ziemią, przyczep/naczep cystern, kuchenek. Jednocześnie zmniejszyły się dostawy z Polski do Kazachstanu niektórych maszyn budowlano-drogowych (ładowarek, spycharek), szeregu artykułów motoryzacyjnych (m.in. części do silników), konstrukcji pływających, klimatyzatorów, urządzeń chłodniczych, niektórych urządzeń medycznych, maszyn do sortowania substancji mineralnych, urządzeń/aparatury do sterowania energią elektryczną, transformatorów elektrycznych.
- wzrost eksportu wyrobów przemysłu chemicznego +16,8% (23,6% eksportu). Wzrost dostaw obejmował m.in. leki, proszki do prania, pasy/taśmy przenośnikowe, pasty do zębów, dezodoranty, mydło, preparaty do pielęgnacji jamy ustnej, preparaty do golenia, polimery akrylowe, samoprzylepne folie z tworzyw sztucznych. Z kolei zmniejszyły się dostawy m.in. szamponów, chemii budowlanej, preparatów do pielęgnacji skóry, preparatów do włosów, produktów

powierzchniowo czynnych do mycia skóry, wód toaletowych, pigmentów, szeregu artykułów z tworzyw sztucznych.

- wzrost eksportu artykułów rolno-spożywczych +23,8% (11,0% eksportu). Wzrost dostaw obejmował m.in. jabłka, (stanowią ok. 40% eksportu w danej grupie), przetwory ziemniaka (mrożone), mięso wołowe, sosy i przyprawy, gruszki, artykuły skórkiarskie, mięso z indyków, nasiona rzepaku. Zmniejszyły się natomiast dostawy cukru, pieczarek, syropów cukrowych, preparatów do karmienia zwierząt, skrobi ziemniaczanej.
- spadek eksportu wyrobów z metali -14,1% (7,1% eksportu), m.in. w rezultacie spadku dostaw ostrzy i maszynek do golenia z wymiennymi ostrzami, kątowników i kształtowników, konstrukcji stalowych i ich części. Jednocześnie zwiększył się polski eksport do Kazachstanu cystern, beczek i in. pojemników z metalu, maszynek do golenia z niewymiennymi ostrzami, nagrzewaczy powietrza, rur z metalu.
- wśród pozostałych pozycji towarowych w polskim eksporcie zwiększyły się dostawy do Kazachstanu artykułów higienicznych dla kobiet, koksu, płyt pilśniowych, papieru i tektury oraz opakowań z papieru i tektury, wyrobów ceramicznych. Zmniejszył się natomiast eksport pieluch, nakryć głowy, tapet.

Wysokie tempo wzrostu polskiego eksportu do Kazachstanu w 2019 r. dotyczyło m.in. dostaw usług lotniczych, aparatury filtrującej, wózków do taboru kolejowego, turbin gazowych, ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, drutów i kabli elektrycznych, kruszarek, wózków samobieżnych, pomp i części, mydła, wołowiny, opakowań z metalu.

W 2019 r. nastąpił spadek wartości polskiego importu z Kazachstanu o -20,0% (1.461,9 mln USD) w rezultacie spadku dostaw olejów ropy naftowej (stanowiły 86% polskiego importu), a także fosforu, filetów rybnych mrożonych, propanu, butanu. Wzrosły natomiast dostawy z Kazachstanu do Polski węgla, nasion lnu, cebuli.

Obroty handlowe Polski z Kazachstanem w okresie 8 miesięcy 2020 wyniosły 1.300 mln USD (spadek o -6,8%), w tym polski eksport 579 mln USD (wzrost o +48,5%), polski import 721 mln USD (spadek o -8,2%).

Polski eksport do Kazachstanu w sierpniu 2020 w porównaniu z sierpniem 2019 był wyższy o +17,5%, natomiast w relacji do lipca 2020 spadł o -3%.

Największe grupy towarowe w polskim eksporcie do Kazachstanu (8 miesięcy 2020):

- ⇒ **wyroby przemysłu chemicznego:** 55,6% (wzrost o +253,2%). Zwiększyły się dostawy z Polski przede wszystkim wyrobów kosmetycznych – kosmetyki stanowiły ok. 39% polskiego eksportu do Kazachstanu (preparaty do pielęgnacji skóry, preparaty do malowania oczu oraz ust, perfumy i wody toaletowe, preparaty do włosów i szampony, dezodoranty, pudry, preparaty do manicure i pedicure, preparaty do czyszczenia zębów oraz do golenia, depilatory), a ponadto leków, środków myjąco-czyszczących (mydło i środki organiczne powierzchniowo czynne do mycia skóry), a także chemii budowlanej, pasów i taśm przenośnikowych, różnorodnych elementów budowlanych z tworzyw sztucznych. Zmniejszył się polski eksport m.in. proszków do prania, polimerów akrylowych;
- ⇒ **maszyny i urządzenia:** 23,6% (spadek o -24,1%). Zwiększyły się dostawy z Polski m.in. urządzeń do napełniania/zamykania/etykietowania butelek, puszek i in. pojemników, części do silników elektrycznych, części taboru kolejowego (do lokomotyw), ciągników drogowych do naczep (używanych), pomp odśrodkowych jednostopniowych, świetłoczułych elementów półprzewodnikowych, kombajnów zbożowych, aparatury filtrującej cieczy, chłodziarko-zamrażarek. Zmniejszył się polski eksport m.in. wózków samobieżnych, aparatury do filtrowania gazów, turbin gazowych;

- ⇒ **artykuły rolno-spożywcze:** 7,4% (spadek o -8,2%). Zwiększyły się dostawy z Polski m.in. mięsa wołowego, masła, jajówek. Z kolei zmniejszyły się dostawy jabłek, cukru, przetworów ziemniaka/mrożonych, pieczarek, sosów i przypraw;
- ⇒ **artykuły z metali:** 4,5% (spadek o -9,9%). Zwiększyły się dostawy z Polski m.in. rur, konstrukcji stalowych, elementów rusztowań, natomiast zmniejszył się eksport m.in. ostrzy maszynek do golenia, zbiorników/pojemników z metalu;
- ⇒ **wśród innych towarów:** zwiększyły się polskie dostawy m.in. artykułów higienicznych i podpasek dla kobiet, książek, broszur i katalogów handlowych, opakowań z papieru i tektury, natomiast zmniejszyły się dostawy m.in. papieru i tektury samoprzylepnych.

Największą grupą w **polskim imporcie** były produkty mineralne: 89,7% (spadek o -29,3%), w tym przede wszystkim oleje ropy naftowej (ok. 83%), których dostawy spadły o ok. -31%. Wśród wszystkich największych pozycji towarowych wzrósł polski import fosforu, węglowodorów gazowych skroplonych, żużlu i popiołu, żelazokrzemu. Jednocześnie zmniejszyły się dostawy z Kazachstanu m.in. węgla, nasion lnu, filetów ryb/mrożonych, cebuli, pszenicy, nasion gorczycy. Polski import z Kazachstanu w sierpniu 2020 w porównaniu z sierpniem 2019 wzrósł o +44,3%, natomiast w relacji do lipca 2020 zwiększył się o +41%.

5. Współpraca inwestycyjno - kapitałowa

W Kazachstanie zarejestrowano ok. 200 firm z polskim kapitałem, z których aktywnie działa ok. 100.

Według danych NBP, polskie BIZ w Kazachstanie na koniec 2019 r. wynosiły 54,6 mln USD.

Polscy inwestorzy w Kazachstanie działają przede wszystkim w sektorze farmaceutycznym (produkcja leków) i budowlanym (produkcja chemii budowlanej), a także w sferze energetycznej, maszyn rolniczych, aparatury kontrolno-pomiarowej, usług dla biznesu, sektorze infrastruktury transportowej i rolno – spożywczym.

Z kolei **brak jest znaczących inwestycji kazachstańskich w Polsce**, a wśród przykładów działalności produkcyjnej przedsiębiorców z Kazachstanu w Polsce można wymienić linie technologiczne dla przemysłu spożywczego.

6. Dostęp do rynku

Ramy prawno - traktatowe

W dniu 21 grudnia 2015 r. Kazachstan jako pierwszy kraj w Azji Centralnej (AC) podpisał Umowę o Pogłębionym Partnerstwie i Współpracy z Unią Europejską (EPCA), która została ratyfikowana. Umowa dotyczy wyznaczonych 29 obszarów współpracy - począwszy od kwestii politycznych, przez bezpieczeństwo międzynarodowe i regionalne do zagadnień handlowych i gospodarczych, w tym zagadnień dot. inwestycji i rozwoju infrastruktury.

Do najważniejszych umów regulujących polsko-kazachstańską współpracę gospodarczą należą:

- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o współpracy gospodarczej, podpisana w Astanie w dniu 6 lipca 2005 r. (M.P. z 2006 r., Nr 13, poz. 171, data wejścia w życie: 21 stycznia 2006 r.);
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, podpisana w Ałmaty w dniu 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 584, data wejścia w życie: 25 maja 1995 r.);

- Konwencja między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisana w Armaty w dniu 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 586, data wejścia w życie: 13 maja 1995 r.)

Warunki dostępu do rynku

Poniżej opisano generalnie stosowane zasady. Należy mieć na uwadze, że w ramach działań antykryzysowych ukierunkowanych na przeciwdziałanie negatywnym skutkom gospodarczym pandemii koronawirusa wdrażano (zarówno na szczeblu EAUG, jak i krajowym) szereg czasowych odstępstw od zasad generalnych, w tym poprzez zakazy eksportu określonych towarów, liberalizację importu szeregu produktów, odstępowanie od ceł eksportowych i in.

Taryfa celna

Od 1 lipca 2010 r. Republikę Kazachstanu, jako członka EAUG, obowiązuje Wspólna Taryfa Celna (WTC). Opiera się ona, podobnie jak taryfa Unii Europejskiej, na Zharmonizowanym Systemie Określania i Kodowania Towarów w handlu zagranicznym (HS). Taryfa zawiera jedną kolumnę ze stawkami bazowymi (na poziomie 10-cyfrowym HS), stosowanymi w imporcie towarów z krajów trzecich, którym została przyznana Klauzula Najwyższego Uprzywilejowania (KNU). Do krajów tych należy również Polska.

Przed utworzeniem Unii Celnej, średni poziom taryfy celnej w RK wynosił 6,2%. WTC w odniesieniu do Kazachstanu spowodowała wzrost poziomu ceł zewnętrznych. Średnia stawka wzrosła o 4,4%. Natomiast w związku ze wstąpieniem do WTO w grudniu 2015 r. Kazachstan obniżył ją do średniego poziomu 6,5%. Dla towarów rolno-spożywczych średni poziom ceł wynosi obecnie 10,2%, a dla towarów przemysłowych od 5,6% do 8,7%. Kazachstan zakończy realizację swoich zobowiązań w zakresie harmonizacji stawek celnych w ciągu 5 lat od daty przystąpienia do WTO.

Informacje, dotyczące stosowanych na terytorium EAUG jednolitych ceł na produkty, a także ceł na produkty wwożone spoza państwa EAUG można uzyskać na stronach Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej: www.eurasiancommission.org oraz Komitetu Dochodów Państwowych Ministerstwa Finansów RK: <http://kgd.gov.kz/tnved/>. Informacje o taryfie celnej (na konkretny produkt) należy wyszukiwać wg pozycji i kodów towarowych (kod CN).

Ograniczenia taryfowe

W Kazachstanie, na podstawie decyzji Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej, od 1 stycznia 2014 r. obowiązują kontyngenty taryfowe na przywóz niektórych towarów, importowanych do wszystkich krajów EAUG. Kontyngenty taryfowe oznaczają, iż pewną ilość towarów wwozi się przy zastosowaniu obniżonych stawek celnych, a import towarów przekraczających ustaloną wielkość podlega wyższej stawce celnej. Wwóz towarów na zasadzie obniżonych stawek celnych realizowany jest na podstawie licencji. Kwot nie stosuje się w stosunku do dostaw towarów z krajów WNP.

Kazachstan stosuje cła eksportowe m.in. na niektóre metale (aluminium), stal i złom (w tym miedzi), ropę naftową i produkty ropopochodne (od 1 marca 2016 r. obowiązują zmienne stawki eksportowe nałożone na ropę i produkty naftowe w zależności od ceny światowej), skóry, wełnę.

Na posiedzeniu Kolegium Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej (EKG) w dniu 28 sierpnia 2018 r. zostały rozpatrzone kwestie dot. handlu i współpracy celnej. Kolegium EKG wprowadziło kontyngenty taryfowe na 2019 rok na poszczególne rodzaje produktów rolnych, wwożonych z krajów trzecich, zatwierdziło formularz deklaracji towarowej dla ładunków ekspresowych i tryb jej wypełniania, podjęło szereg innych decyzji związanych z pogłębieniem euroazjatyckiej integracji. Kontyngenty taryfowe są wprowadzane zgodnie z Umową o Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (EAUG) i są niezbędne do uzupełnienia istniejących w krajach EUG braków mięsa i serwatki.

Kontyngenty taryfowe obowiązują w Kazachstanie na import mięsa wołowego (2020 r.: 21 tys. ton), drobiu i mięsa drobiowego (2020 r.: łącznie 140 tys. ton).

Ograniczenia pozataryfowe

Depozyty importowe. Od importerów wymaga się wpłacenia zaliczki na poczet cła przed wwozem towaru na terytorium Kazachstanu.

Licencje. W Kazachstanie licencjonowaniem objętych jest 87 obszarów działalności gospodarczej wymagających otrzymania pozwolenia. Szczególne problemy zgłaszają firmy zagraniczne, starające się o certyfikaty I kategorii na roboty budowlane i inżynierskie. Wymaga się od nich poświadczenia posiadania doświadczenia w realizacji projektów budowlanych na terenie Kazachstanu, co powoduje, że firma, która dotychczas nie prowadziła w tym kraju żadnej działalności, musi wchodzić w joint-venture z firmą kazachstańską bądź dokonać akwizycji takiego podmiotu, aby pozyskać zamówienie.

Certyfikaty i świadectwa. Kazachstan jako członek Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej wprowadza stosowne procedury przywozowe. Każdy importer (także producent krajowy) określonych rodzajów towarów ma obowiązek uzyskać świadectwo rejestracji produktu do sprzedaży na terenie Kazachstanu.

Przy eksporcie na rynek Kazachstanu w przypadku większości towarów wymagany jest Certyfikat jakości GOST-K, który potwierdza, że importowane towary spełniają kazachstańskie normy. Lista produktów, podlegających obowiązkowemu potwierdzeniu zgodności w ramach EAUG znajduje się na stronie internetowej Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej:

<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/texnreg/deptexreg/coordination/Documents/EPP.pdf>

W Kazachstanie certyfikacją zajmuje się Komitet Regulacji Technicznej i Metrologii w Ministerstwie Przemysłu i Rozwoju Infrastruktury (www.memst.kz).

Jednolite obowiązkowe wymagania w stosunku do produkcji i procesu produkcji opisane są w regulacjach technicznych UC (RT UC), mających bezpośrednie zastosowanie na terytorium krajów członkowskich Unii. Docelowo na całym obszarze unii celnej obowiązkową oceną zgodności zostanie objętych 230 rodzajów produktów. Będą też stosowane jednolite i obowiązkowe formy dokumentów oceny zgodności (deklaracje zgodności i certyfikaty zgodności z przepisami technicznymi unii celnej). Szereg istotnych informacji i aktów prawnych znajduje się na stronie Departamentu Technicznego Regulowania Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej:

<http://eec.eaeunion.org/ru/act/texnreg/deptexreg/Pages/default.aspx>.

Kwestiami fitosanitarnymi i weterynaryjnymi, w tym uzgadnianiem świadectw zajmują się odpowiednie struktury Ministerstwa Rolnictwa Republiki Kazachstanu (www.mgov.kz).

Wykazy

Decyzją Komisji Unii Celnej zostały stworzone następujące wykazy produktów: wykaz produktów, podlegających obowiązkowemu uzyskaniu certyfikatu zgodności w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 7 kwietnia 2011 r. nr 620 z późn. zm.), wykaz towarów podlegających kontroli sanitarno-epidemiologicznej na terytorium Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 28 maja 2010 r. Nr 299), wykaz jednolitych wymagań dla towarów, podlegających kontroli sanitarno-epidemiologicznej na terytorium Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Decyzja Komisji Unii Celnej z 28 maja 2010 r.), wykaz jednostek certyfikujących i laboratoriów badawczych (ośrodków) w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (na terytorium Kazachstanu) (Decyzja Unii Celnej z 18 czerwca 2010r Nr 319).

Środki ochrony rynku oraz zakazy importu/eksportu

Kazachstan, jako członek EAUG, stosuje wspólny system środków ochrony handlu, czyli środków antydumpingowych, antysubsydyjnych i ochronnych przed nadmiernym importem. Środków ochrony handlu nie stosuje się do towarów pochodzących z państw członkowskich WNP, będących stronami Traktatu o strefie wolnego handlu w ramach WNP z 18 października 2011 r., na warunkach określonych w artykule 8 tego porozumienia.

Wśród **problemów i barier na rynku Kazachstanu**, w tym zgłaszanych przez przedsiębiorców, występują m.in.:

- Procedury zamówień publicznych (wymogi localcontent).
- Niejednorodne procedury przetargowe.
- Skomplikowane procedury budowlane.
- Liczne kontrole celne i podatkowe.
- Procedury zwrotu VAT.

7. Działania na rzecz rozwoju współpracy

Dialog gospodarczy

Polska i Kazachstan utrzymują stabilne kontakty gospodarcze, które ukierunkowane są m.in. na polepszenie warunków dostępu do rynku (rozwiązywanie problemów przedsiębiorców), w tym w ramach Polsko-Kazachstańskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej.

W latach 2018-2019 kontynuowana była aktywna agenda gospodarcza. W czerwcu 2018 roku Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii T.Kościński w Astanie współprzewodniczył VIII posiedzeniu polsko-kazachstańskiej komisji gospodarczej, uczestniczył w Światowym Kongresie Górniczym oraz Forum Gospodarczym Polska-Kazachstan (uczestniczyło 25 polskich firm reprezentujących przem. węglowy, maszyny górnicze, urządzenia wiertnicze, farmację, kosmetyki, przem. rolno-spożywczy, wyroby z tworzyw sztucznych, pompy i filtry, materiały budowlane, IT, transport i logistykę, doradztwo).

W w/w okresie zorganizowano kilkanaście misji polskich firm, w tym na przedsięwzięcia targowo-wystawiennicze w Kazachstanie (polskie stoiska narodowe m.in. na targach KazBuid, WorldFood/AgroWorld, Sulu Expo).

W dniach 4-5 marca 2019 r. przebywała w Polsce kazachstańska delegacja biznesowa pod przewodnictwem Wiceprezesa Spółki Narodowej Kazakh Invest (w składzie delegacji uczestniczyło kilka kazachstańskich firm poszukujących partnerów do realizacji projektów inwestycyjnych w Kazachstanie. Sektory wspólnych projektów inwestycyjnych obejmowały uprawę i przetwarzanie lnu na ropę naftową, hodowlę i przetwórstwo mięsa wołowego, hodowlę bydła mlecznego, produkcję stali transformatorowej oraz oleju transformatorowego, produkcję kabli światłowodowych, produkcję stopów aluminium, produkcję skrobi ziemniaczanej, szklarnie, przetwórstwo owoców. W dniu 4 marca 2019 r. MPiT we współpracy z Polską Agencją Inwestycji i Handlu oraz Polska-Kazachstańską Izbą Handlowo-Przemysłową zorganizowało seminarium biznesowe z udziałem Podsekretarza Stanu w MPiT T.Kościńskiego, Ambasadora Kazachstanu w Polsce M.Baimukhana, przedstawicieli Kazakh Invest, PAIH, przedsiębiorców z Kazachstanu i Polski (ze strony polskiej uczestniczyło ok. 40 firm i organizacji biznesowych). Następnie odbyły się spotkania B2B.

W maju 2019 r. polska delegacja pod przewodnictwem Podsekretarza Stanu w MPiT T.Kościńskiego uczestniczyła w stolicy Kazachstanu Nur-Sultan w Astana Economic Forum (w sesji otwierającej oraz Sesji Cyber& Digital Security 2019, podczas której przewodniczący polskiej delegacji podzielił się polskimi doświadczeniami we wdrażaniu cyfrowego państwa). Podczas wizyty przeprowadzono rozmowy Wiceministrem Spraw Zagranicznych Kazachstanu, współprzewodniczącym Polsko-Kazachstańskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej, a także odbyło się spotkanie

z przedstawicielami polskiego biznesu działającymi i planującymi współpracę z rynkiem kazachstańskim.

W dniu 12 grudnia 2019 r. Ambasada Kazachstanu w Polsce zorganizowała okrągły stół, podczas którego zaprezentowane zostały propozycja i założenia utworzenia Rady Biznesu „Kazachstan – Polska”.

Infrastruktura wspierania biznesu

Poza wspomnianą powyżej komisją gospodarczą, infrastruktura wspierania biznesu obejmuje m.in. następujące elementy:

- utworzenie w Astanie Zagranicznego Biura Handlowego Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (było to pierwsze ZBH utworzony w Krajach Wschodnich);
- możliwość wykorzystania instrumentów promocyjnych na kierunku kazachstańskim (branżowe programy promocji, polskie mosty technologiczne-granty na wspieranie strategii wejścia na rynek);
- działania Polsko-Kazachstańskiej Izby Handlowo-Przemysłowej;
- realizowana jest współpraca samorządów gospodarczych oraz regionów Polski i Kazachstanu;
- Bank Gospodarstwa Krajowego i Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych oferują szereg produktów kredytowo-ubezpieczeniowych dla przedsiębiorców, w tym w ramach rządowego programu finansowego wsparcia eksportu, także na rynku Kazachstanu.

Realizowana jest współpraca Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) z Funduszem Rozwoju Przedsiębiorczości DAMU.

W dniach 10-11 grudnia 2018 odbyła się wizyta studyjna dwóch przedstawicieli DAMU w Polsce.

W ramach współpracy organizowane są przez PARP staże dla przedstawicieli DAMU (w PARP i instytucjach współpracujących - tematyka związana z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości, a w szczególności internacjonalizacji przedsiębiorstw, rozwoju rynku start-up'owego oraz finansowania rozwoju MSP za pomocą pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych).

W dniach 3-6 lutego 2020 r. odbyła się wizyta studyjna w Polsce 6 przedstawicieli kazachstańskiego Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości DAMU (organizatorem wizyty był PARP), podczas której delegacja Kazachstanu zapoznała się z polskimi rozwiązaniami wspierania MŚP (rozmowy w MR, PARP, BGK, Mazowieckim Funduszu Poręczeń Kredytowych). Strona kazachstańska korzysta z polskich doświadczeń w zakresie wspierania przedsiębiorczości, w tym w ramach wdrażania nowych instrumentów wspierania MŚP.

W dniu 6 listopada 2020 r. odbył się okrągły stół Polska – Kazachstan poświęcony warunkom i możliwościom inwestowania w Kazachstanie z udziałem m.in. przedstawicieli MRPiT, KOWR, PAIH/ZBH, polskiego samorządu gospodarczego (ze strony kazachstańskiej uczestniczyli m.in. Ambasador Kazachstanu w Polsce, przedstawiciele MSZ, Ministerstwa Handlu i Integracji, Kazakh Invest, Izby „Atameken”, Holdingu KazAgro i in.). W ramach debaty umówiono warunki, problemy i perspektywiczne dziedziny polskich inwestycji w Kazachstanie (m.in. „zielone” technologie, sektor rolno-spożywczy, transport i logistyka, IT).

8. Perspektywiczne sektory i możliwości współpracy

Do perspektywicznych obszarów współpracy handlowej i inwestycyjnej pomiędzy polskimi i kazachstańskimi firmami można zaliczyć m.in.:

- **budownictwo** (w tym materiały budowlane – Kazachstan ciągle się rozwija i rozbudowuje. W czerwcu 2018 r. utworzono nową jednostkę administracyjną – obwód turkiestański z centrum w mieście Turkiestan. W regionie trwają aktywne prace na rzecz rozbudowy, na co państwo przedziela znaczące środki z budżetu);

- **rolnictwo** (w tym zakładanie sadów owocowych, budowa silosów zbożowych, innych magazynów, w tym chłodni do przechowywania produktów rolnych, budowa szklarni);
- **przetwórstwo rolno-spożywcze** (w tym przetwórstwo mięsne, owocowo-warzywne, linie do napojów);
- **IT&ICT** (w grudniu 2017 r. uruchomiono Program Państwowy „Cyfrowy Kazachstan”, którego głównym celem jest stworzenie warunków do przejścia gospodarki na całkowicie nową płaszczyznę - cyfrową gospodarkę przyszłości).

Ponadto, potencjalne, perspektywiczne kierunki rozwoju współpracy obejmują m.in. następujące obszary:

W sferze handlu - możliwości aktywizacji m.in. w zakresie **maszyn górniczych, budowlano-drogowych, rolniczych, pojazdów transportowych i pasażerskich, aparatury medycznej, przemysłu stoczniowego, materiałów budowlanych, farmacji i kosmetyków, artykułów rolnych, mebli i in.**

W sferze inwestycji - możliwości rozwoju współpracy m.in. w sektorach: **chemicznym, budowy maszyn górniczych oraz rolniczych, projekty energetyczne, środowiskowe, a także logistyczno-transportowe.** Między innymi w lutym 2020 r. na listę branż priorytetowych w Kazachstanie wprowadzono projekty z sektora **odnawialnych źródeł energii (OZE)**, co stwarza możliwość zawierania umów inwestycyjnych w danej dziedzinie i korzystanie z szeregu ulg podatkowych (w tym w podatku dochodowym od osób prawnych i podatku od nieruchomości). Opublikowany harmonogram aukcji w Kazachstanie dotyczących OZE na 2020 r. obejmuje 8 projektów (energia słoneczna, wiatrowa, wodna i biopaliwa).

Realizacja projektów inwestycyjnych w Kazachstanie stwarza możliwości dostaw także na rynki krajów trzecich (m.in. państwa EAUG, Azji Centralnej, Chiny).

Polityka gospodarcza Kazachstanu ukierunkowana jest na rozwój lokalnej produkcji i zmniejszenie importu. W związku z tym przedmiotem szczególnego zainteresowania jest zakładanie wspólnych przedsiębiorstw na zasadzie joint-venture, inwestycje ze 100% kapitałem polskim lub projekty na zasadzie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

9. Placówki dyplomatyczne i Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Kazachstanu

010000 Nur-Sułtan,

Ul. Saryarka 15, Centrum Biznesowe „Isker”

tel. +7 (7172) 94 44 00

fax +7 (7172) 94 44 01

e-mail: nur-sultan.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/kazachstan/ambasada-rp-w-nursultanie>

<https://www.gov.pl/web/kazachstan/ie> (informator ekonomiczny)

Polska Agencja Inwestycji i Handlu

<https://www.paih.gov.pl/pl>

Zagraniczne Biuro Handlowe w Kazachstanie

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

010000 Nur-Sultan, ul. Syganak 25, CB „Ansar”, 12 piętro, biuro 1205

<https://kazakhstan.trade.gov.pl/pl/>

Ambasada Republiki Kazachstanu
W Rzeczypospolitej Polskiej
02-954 Warszawa
ul. Kólowej Marysieńki 14
tel. +48 (22) 642 53 88
fax +48 (22) 642 34 27
e-mail: warsaw@mfa.kz
<http://www.mfa.gov.kz/pl/warsaw>